

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی نحوه نظارت قضایی بر اشتباه مقام قضایی در نظامهای حقوقی ایران، انگلستان و فرانسه

محل انتشار:

هفتمین کنفرانس بین المللی فقه، حقوق و پژوهش های دینی (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

فاطمه افشاری - عضو هیات علمی پژوهشکده قوه قضائی

خلاصه مقاله:

نظارت قضایی در مفهوم نظارت دادگاههای عالی و تالی بر دادگاههای نخستین در صورت وقوع اشتباه مقامات قضایی، در نظامهای حقوقی انگلستان، فرانسه و ایران شناسایی شده است. در حقوق انگلستان با توجه به شان عالی قضات و برتری منبع رویه قضایی در این کشور، نظارت قضایی بر اشتباه مقام قضایی همراه با اعمال ضمانت اجراهای سنگین بر این مقامات است. این نوع نظارت بر انواع اشتباه مقام قضایی حکمی و اشتباه موضوعی اعمال میگردد گرچه در اشتباهات موضوعی مقام قضایی، معمولا قضات دیگر از اعلام اشتباه قاضی خودداری نموده و به سایر قسمتهای پرونده استناد مینمایند مگر در صورت اشتباه موضوعی فاحش. در حقوق فرانسه و ایران، با تفکیک انواع اشتباه قضایی، به موثر و غیرموثر که به محتوای تصمیم خدشه وارد نماید یا خیر، اشتباه غیرموثر را قابل تصحیح شمرده و در حقوق ایران معمولا تصحیح رای راسا توسط دادگاه یا به درخواست ذینفع انجام میشود. در اشتباه موثر، در حقوق فرانسه، اگر اشتباه فاحش باشد مورد نظارت قضایی قرار خواهد گرفت اما در حقوق ایران معمولا در خصوص اشتباه موثر مقام قضایی، ادعای اشتباه موضوعی و انطباق حکم بر مصداق پذیرفته میشود اما در اشتباه حکمی، با توجه به اصل صلاحیت و لزوم علم قاضی به احکام، نظارت قضایی همراه ضمانت اجرا بر وی اعمال میگردد که رسیدگی به آن از ب عد تخلف اداری مقام قضایی، در دادگاه عالی انتظامی قضات و از بعد جبران خسارت ضرر مادی یا معنوی در دادگاه عمومی انجام میپذیرد اما رسیدگی به وقوع اشتباه در حکم و احراز آن و صدور حکم مقتضی در دادگاه بالاتر صورت میپذیرد. در هر دو نوع اشتباه، آغاز رسیدگی جهت نظارت قضایی میتواند با اعلام اشتباه توسط خود قاضی یا برخی قضات دیگر که شان نظارتی بر وی دارند یا از طریق شکایت شخص ذینفع شروع گردد.

کلمات کلیدی:

اشتباه، مقام قضایی، نظارت قضایی، حقوق ایران، حقوق انگلستان، حقوق فرانسه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1787167>

